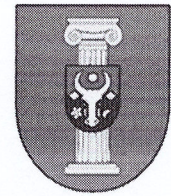

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 159/04

mun. Chișinău

25 mai 2021

Inspectorul principal de integritate al Inspectoratului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Griciuc Ada, în temeiul art.7 alin.(2), art.19 lit.b) și lit.g), art.35, art.37 alin.(2) și art.38 alin.(1) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul Act de constatare în privința **nei Popov Iulia, director interimar al Instituției Publice Gimnaziul Crăsnășeni din satul Crăsnășeni, raionul Telenești.**

I. Partea descriptivă a situației de fapt.

La data de 01.04.2021, în temeiul prevederilor art.30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare – Legea nr.132/2016*), inspectorului de integritate Griciuc Ada, i-a fost repartizată electronic aleatoriu prin intermediul Sistemului informațional automatizat e-Integritate sesizarea recepționată de Autoritate la 24.03.2021 sub nr.intr.M-323/21, care a stat la baza formării dosarului de control nr.20210204010 în privința **nei Popov Iulia, IDNP [REDACTED], domiciliată în [REDACTED].**

În aceeași zi, 01.04.2021, conform art.31 alin.(1) din Legea nr.132/2016 și art.75 alin.(1) din Codul administrativ, inspectorul de integritate a demarat procedura de verificare prealabilă a sesizării, întru stabilirea respectării condițiilor de formă și conținut a sesizării și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Potrivit sesizării, **dna Popov Iulia** ar fi admis conflicte de interese consumate prin luare decizii și semnare acte juridice și administrative în privința persoanei apropiate [REDACTED] (cumnata), ex-angajat, bibliotecar al Gimnaziului Crăsnășeni din aceeași localitate.

În cadrul procedurii de verificare prealabilă au fost validate datele din declarațiile de avere și interese personale depuse de subiectul declarării **Popov Iulia, director interimar al Instituției Publice Gimnaziul Crăsnășeni din satul Crăsnășeni, raionul Telenești** (*în continuare – IP Gimnaziul Crăsnășeni*), prin accesare registre de stat și baze de date cu surse informaționale relevante cazului.

Informația generată de bazele de date ale Agenției Servicii Publice a confirmat relația de cumnate între **Popov Iulia** și [REDACTED] (sora soțului [REDACTED]), iar extrasele din bazele de date ale Serviciului Fiscal de Stat și Casa Națională de Asigurări Sociale au adeverit pentru perioada septembrie 2019 – septembrie 2020, ridicarea de către ambele persoane venituri salariale din activitatea desfășurată în cadrul IP Gimnaziul Crăsnășeni.

Subsecvent, luând act de aspectele semnalate de petent, de calitatea de subiect al declarării și de obligația **nei Popov Iulia** de a respecta regimul juridic al conflictelor de interese, inspectorul a stabilit existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimul juridic al conflictelor de interese în cazul luării deciziilor și semnării actelor administrative și juridice în privința persoanei apropiate [REDACTED] (cumnata).

Urmare procedurii de verificare prealabilă a sesizării, în temeiul prevederilor art.19 lit.b), art.28 alin.(1), art.31 alin.(1) și art.37 alin.(2) din Legea nr.132/2016, inspectorul de integritate a întocmit Procesul-verbal nr.225/04 din 05.04.2021, prin care a dispus inițierea procedurii de control privind eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către **dna Popov Iulia, director interimar al IP Gimnaziul Crăsnășeni.**

Prin scrisoarea nr.04-04/1728 din 05.04.2021, **dna Popov Iulia** a fost informată despre inițierea procedurii de control, precum și despre drepturile de care beneficiază potrivit art.33 al Legii nr.132/2016. Avizul poștal nr.DS8001424857AS din 15.04.2021 a confirmat recepționarea de către **dna Popov Iulia** a informației privind inițierea procedurii de control. **Dna Popov Iulia** nu a beneficiat de drepturile sale și nu a luat cunoștință de materialele dosarului de control.

În ordinea art.85 alin.(3) și art.87 alin.(1) din Codul administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Astfel, sub aspect procedural, în temeiul dispozițiilor art.20 alin.(1) și art.32 alin.(3)-(5) din Legea nr.132/2016, pentru realizarea atribuțiilor de control și în vederea acumulării materialului probatoriu relevant, au fost solicitate informații și documente de la entități publice și private înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și accesate registre informaționale de stat, extrasele fiind anexate la dosarul de control. Totodată, pentru realizarea controlului a fost consultat cadrul legal general și special aplicabil statutului funcției și perioadei supuse controlului.

II. Analiza elementelor constitutive ale conflictului de interese.

Materialele prezentate de Direcția Generală Educație Telenești denotă că dna Popov Iulia exercită funcția de director interimar al IP Gimnaziul Crăsnășeni în baza Ordinului nr.136-p din 04.09.2018 și a Contractului individual de muncă încheiat la 03.09.2018, cu modificările operate prin acordurile suplimentare semnate la 04.03.2019, 04.09.2019, 04.03.2020, 04.09.2020 și 04.03.2021.

Prin urmare, dna Popov Iulia deține calitatea de subiect al declarării în temeiul art.3 alin.(1) lit.e) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*în continuare – Legea nr.133/2016*) în privința căruia se aplică regimul juridic al conflictelor de interese reglementat de această lege.

În sensul definit de art.2 din Legea nr.133/2016, *conflictul de interese* reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

Tot aici, legiuitorul definește următoarele elemente constitutive ale conflictului de interese:

- *interesul personal* reprezintă orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv partidele politice și organizațiile internaționale,
- *persoane apropiate* reprezintă soț/soție, copil, concubin/concubina, persoana la întreținere, persoana înrudită prin sînge sau prin adopție (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Analizînd prin prisma acestor noțiuni relația de rudenie între Popov Iulia și [REDACTAT], se constată că ultima întrunește condițiile de persoană apropiată (*cumnată*) și determină interesul personal al dnei Popov Iulia care poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

Deci, în procesul îndeplinirii atribuțiilor lor de serviciu, dna Popov Iulia a avut obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese prevăzute de art.11 din Legea nr.133/2016: a) prin servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate; b) asigurarea transparenței și controlului public al activității; c) responsabilitate individuală și exemplul personal.

Din materialele controlului rezultă că în exercitarea atribuțiilor de serviciu, directorul IP Gimnaziul Crăsnășeni, Popov Iulia a fost chemată să ia decizii și să semneze/încheie următoarele acte administrative și juridice în privința persoanei apropiate [REDACTAT] (cumnata):

- la 01.09.2019 a fost semnat Ordinul nr.13 cu privire la angajarea cet. [REDACTAT] în funcția de bibliotecar pe 0,5 salariu în cadrul IP Gimnaziul Crăsnășeni, începînd cu 01.09.2019,
- la 02.09.2019, între directorul IP Gimnaziul Crăsnășeni, Popov Iulia și absolventa acestei instituții, [REDACTAT] a fost încheiat Contractul individual de muncă nr.7 de angajare în calitate de bibliotecar pe perioadă determinată, pînă la solicitarea unui specialist în domeniu,
- la 02.09.2019 a fost semnat Ordinul nr.06 cu privire la încadrarea personalului auxiliar de deservire și nondidactic în anul de studii 2019-2020, inclusiv a angajatului [REDACTAT],
- la 25.05.2020 a fost semnat Ordinul nr.51 cu privire la acordare concediu de odihnă anual dnei [REDACTAT], pentru perioada 01.06.2020 – 29.06.2020,
- la 15.09.2020 a fost semnat Ordinul nr.24 privind suspendarea contractului individual de muncă pe durată nedeterminată de timp, pînă la formarea profesională a dnei [REDACTAT].

În sensul art.12 alin.(3) din Legea nr.133/2016, *conflictul de interese real* apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe

la luarea unei decizii care vizează persoane apropiate.

Iar, conform art.12 alin.(10) din Legea nr.133/2016, *conflictul de interese consumat* constituie fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor de declarare și soluționare.

Prin urmare, cele sus menționate denotă, că în perioada 01.09.2019 – 15.09.2020, dna Popov Iulia s-a aflat în cinci situații de conflict de interese real, determinate de interesul personal rezultat din relația cu persoana apropiată [REDACTED] (cumnata).

În ordinea art.12 alin.(4) din Legea nr.133/2016, dna Popov Iulia a avut **obligația** să informeze organul ierarhic superior, și anume, Direcția Generală Educație Telenești despre conflictele de interese reale în care se află, imediat, dar nu mai târziu de trei zile de la data constatării, precum și **obligația** să nu rezolve cerere/demers, să nu emită act administrativ și să nu încheie act juridic până la primirea opțiunii de soluționare a conflictului de interese. La caz, și alin.(5) din acest articol stabilește în mod univoc, că informarea despre apariția conflictului de interese real se face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea actului juridic, în baza unei declarații scrise care să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcției.

La acest aspect, Direcția Generală Educație Telenești a confirmat prin răspunsul nr.01/69 din 21.04.2021, că în perioada 2019 – prezent, de către directorul IP Gimnaziul Crăsnășeni, Popov Iulia nu au fost declarate careva conflicte de interese.

Conform art.14 alin.(2)-(4) din Legea nr.133/2016, până la primirea opțiunii de soluționare a conflictului de interese, dna Popov Iulia a avut **interdicția** întreprinderii oricărei acțiuni pe cauza dată și **obligația** de a soluționa conflictele de interese prin abținere de la luare decizii și semnare/încheiere acte administrative și juridice în privința persoanei apropiate (cumnata).

La acest aspect, materialele controlului denotă, că dna Popov Iulia nu s-a conformat rigorilor legii, nu s-a abținut de la luare decizii și semnare/încheiere cele cinci acte administrative și juridice în privința persoanei apropiate (cumnata), prin ce a admis cinci conflicte de interese consumate în sensul art.12 alin.(10) din Legea nr.133/2016.

În circumstanțele faptice și de drept enunțate se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Popov Iulia, directorul IP Gimnaziul Crăsnășeni, prin nedeclarare și nesoluționare conformă conflictele de interese apărute în perioada 01.09.2019 – 15.09.2020, în cazul în care, fiind în exercițiul funcției a fost chemată să ia decizii și să semneze/încheie acte administrative și juridice în privința persoanei apropiate, [REDACTED] (cumnata).

III. Punctul de vedere al persoanei supuse controlului.

În temeiul prevederilor art.37 alin.(3) din Legea nr.132/2016, prin invitația nr.04-04/2186 din 30.04.2021 dnei Popov Iulia, director al IP Gimnaziul Crăsnășeni i-a fost solicitat punctul de vedere cu privire la modul de conformare și respectare a regimului juridic al conflictelor de interese. Dna Popov Iulia a dat curs invitației și a prezentat la data de 14.05.2021, nr.intr.4135 explicații, din care rezultă că angajarea cet. [REDACTED] a fost o necesitate de serviciu, condiționată de absorbția școlii din vecinătate și necesitatea stringentă a unui specialist, în lipsa cadrelor didactice competente la început de an școlar. În punctul de vedere se menționează că „*Nu e rudă de gradul I și nu am luat decizii singură, ci cu comisiile respective. Întru evitarea unui posibil conflict de interese am recurs la bibliotecara de la Biblioteca Publică din sat, dar a refuzat motivînd că nu va reuși. Am invitat cadre tinere cu studii superioare pedagogice, și aici am primit refuz, dînsese plecînd peste hotare pentru un salariu decent. S-au adus argumente convingătoare cu bibliotecara din școala comasată ca să preia dînsa activitatea de bibliotecar, dar a durat.*”

Analizînd aceste explicații prin prisma cadrului legal și materialul probatoriu disponibil, inspectorul de integritate constată că cele invocate de Popov Iulia nu sunt concludente și pertinente obiectului supus controlului, motiv pentru care urmează a fi respinse cu considerentele expuse *infra*.

În primul rînd, aceste afirmații nu explică și nu justifică inacțiunile dnei Popov Iulia de a respecta regimul juridic al conflictelor de interese.

În al doilea rînd, cele relatate nu atestă careva impedimente întîmpinate de Popov Iulia la declararea conflictului de interese în termen de 3 zile de la apariție și nici la abținere de la luare decizii și semnare acte pînă la soluționarea definitivă a conflictului de interese.

Pe final, se reține că necunoașterea și neaplicarea conformă a legii nu exonerează de răspundere, în contextul în care Popov Iulia a avut obligația cunoașterii actelor normative aplicabile funcției deținute, informația fiind accesibilă urmare publicării acestora în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al RM. Iar, în sensul principiului *nemo legem ignorare censetur*, legea este opozabilă *erga omnes* și se aplică ca atare, chiar dacă la momentul săvârșirii unei fapte ce intră sub incidența ei, legea a fost ignorată volitiv sau din eroare.

IV. Concluzii și decizii.

Generalizând rezultatele controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interes prin prisma cadrului legal pertinent, conducându-se de principiile concludenței, utilității și veridicității și aplicând propria convingere în examinarea sub toate aspectele și în mod obiectiv materialul probatoriu administrat în raport cu presupusele încălcări invocate la etapa inițierii controlului, inspectorul de integritate conchide încălcarea regimului juridic al conflictelor de interes de către dna Popov Iulia, director interimar al IP Gimnaziul Crăsnășeni, prin:

- nedeclararea în modul stabilit de art.12 alin.(3)-(4) din Legea nr.133/2016, conflictele de interes în care s-a aflat în perioada 01.09.2019 – 15.09.2020, în cazul în care, deținând calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul funcției de director interimar al IP Gimnaziul Crăsnășeni și având interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (cumnata), a fost chemată să ia decizii și să semneze/încheie în privința acesteia cinci acte administrative și juridice: Ordinul de angajare nr.13 din 01.09.2019, Contractul individual de muncă nr.7 din 02.09.2019, Ordinul de încadrare nr.06 din 02.09.2019, Ordinul de acordare concediu de odihnă nr.51 din 25.05.2020 și Ordinul nr.24 din 15.09.2020 de suspendare a contractului individual de muncă,

- nesoluționarea în modul stabilit de art.14 alin.(3) din Legea nr.133/2016, conflictele de interes în care s-a aflat în perioada 01.09.2019 – 15.09.2020, în cazul în care, deținând calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul funcției de director interimar al IP Gimnaziul Crăsnășeni și având interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (cumnata), a fost chemată să ia decizii și să semneze/încheie în privința acesteia acte administrative și juridice, influențând în acest mod exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor de serviciu,

- admitere conflicte de interes consumate în cazul în care, deținând calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul funcției de director interimar al IP Gimnaziul Crăsnășeni și având interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (cumnata), a luat decizii și a semnat/încheiat în privința acesteia cele cinci acte administrative și juridice: Ordinul de angajare nr.13 din 01.09.2019, Contractul individual de muncă nr.7 din 02.09.2019, Ordinul de încadrare nr.06 din 02.09.2019, Ordinul de acordare concediu de odihnă nr.51 din 25.05.2020 și Ordinul nr.24 din 15.09.2020 de suspendare a contractului individual de muncă, cu încălcarea dispozițiilor legale de declarare și soluționare conformă a conflictelor de interes, influențând în acest mod exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor de serviciu.

Potrivit art.23 alin.(1) din Legea nr.133/2016, încălcarea prevederilor legale cu privire la conflictele de interes atrage răspundere disciplinară, contravențională, civilă sau penală, după caz.

Astfel, alin.(4) din acest articol prevede că fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interes constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Rezultatele controlului denotă că inacțiunile dnei Popov Iulia de declarare și soluționare conformă a conflictelor de interes apărute în cazurile în care a fost chemată să ia decizii și să semneze acte administrative și juridice în privința persoanei apropiate (cumnata), poartă caracter contravențional și cad sub incidența art.313² alin.(1) și alin.(2) din Codul contravențional.

Sub aspect procedural, conform art.39 alin.(1) din Legea nr.132/2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interes, inspectorul de integritate încheie proces-verbal cu privire la contravenție și îl trimite instanței judecătorești spre examinare conform procedurii stabilite de Codul contravențional.

Totodată, în ordinea art.39 alin.(2) din Legea nr.132/2016, în termen de 5 zile de la rămânerea definitivă a actului de constatare, urmează a fi sesizată Direcția Generală Educație Telenești în vederea declanșării în privința dnei Popov Iulia procedura de eliberare din funcția de director

interimar al IP Gimnaziul Crăsnășeni.

Complementar, potrivit art.23 alin.(6) din Legea nr.133/2016, în privința dnei Popov Iulia se va aplica interdicția de a exercita funcție publică pe o perioadă de 3 ani, cu înscriere în Registrul de stat ținut de Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu alin.(8) din acest articol.

Referitor la actele administrative și juridice adoptate/încheiate în situație de conflict de interese, art.15 alin.(1) din Legea nr.133/2016 prevede că acestea sunt lovite de nulitate absolută.

Prin urmare, cele cinci acte administrative și juridice emise/încheiate de către dna Popov Iulia în privința persoane apropiate (cumnata), cu încălcarea dispozițiilor legale de declarare și soluționare a conflictelor de interese, și anume, Ordinul de angajare nr.13 din 01.09.2019, Contractul individual de muncă nr.7 din 02.09.2019, Ordinul de încadrare nr.06 din 02.09.2019, Ordinul de acordare concediu de odihnă nr.51 din 25.05.2020 și Ordinul nr.24 din 15.09.2020 de suspendare a contractului individual de muncă, urmează a fi transmise instanței de judecată pentru declararea nulității absolute în condițiile art.15 alin.(2) din Legea nr.133/2016 și art.39 alin.(4) din Legea nr.132/2016.

Conform dispozițiilor art.36 alin.(1), art.37 alin.(4) și art.38 alin.(3)-(4) din Legea nr.132/2016, Actul de constatare poate fi contestat în termen de 15 zile de la primirea acestuia de către subiectul supus controlului, în instanța de contencios administrativ, iar după expirarea acestui termen, Actul de constatare rămâne definitiv și se publică pe pagina oficială web a Autorității.

Totodată, în cazul în care actul de constatare este contestat, în ordinea art.7 alin.(2) lit.c) din Legea nr.132/2016, Autoritatea are obligația de a solicita conducerea organizației publice în care activează persoana supusă controlului, suspendarea acesteia din funcție pe perioada examinării actului de constatare în instanță de judecată.

Considerând rezultatele controlului, conducându-se de prevederile art.2, 3, 12, 14, 15 și 23 din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale și în temeiul prevederilor art.19, 20, 37, 38 și art.39 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul principal de integritate,-

dispune:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Popov Iulia, director interimar al Instituției Publice Gimnaziul Crăsnășeni din satul Crăsnășeni, raionul Telenești exprimată prin nedeclararea și nesoluționarea conformă a conflictelor de interese reale și admiterea conflictelor de interese consumate în cazul luării deciziilor și semnării/încheierii actelor administrative și juridice în privința persoanei apropiate.

2. Se sesizează Direcția Generală Educație Telenești, la rămânerea definitivă a Actului de constatare, în vederea demiterii dnei Popov Iulia din funcția de director interimar al Instituției Publice Gimnaziul Crăsnășeni din satul Crăsnășeni, raionul Telenești.

3. Se aplică în privința dnei Popov Iulia interdicția de exercitare a funcției publice pe o perioadă de 3 ani, în condițiile prevăzute la art.23 alin.(6)-(8) din Legea nr.133/2016.

4. Se sesizează instanța de judecată, după rămânerea definitivă a Actului de constatare, în vederea constatării nulității absolute a celor cinci acte administrative și juridice, și anume, Ordinul de angajare nr.13 din 01.09.2019, Contractul individual de muncă nr.7 din 02.09.2019, Ordinul de încadrare nr.06 din 02.09.2019, Ordinul de acordare concediu de odihnă nr.51 din 25.05.2020 și Ordinul nr.24 din 15.09.2020 de suspendare a contractului individual de muncă, semnate/încheiate de dna Popov Iulia cu încălcarea dispozițiilor de declarare și soluționare a conflictelor de interese.

5. Se aduce la cunoștința dnei Popov Iulia prezentul Act de constatare și se comunică despre dreptul contestării acestuia în termen de 15 zile de la primire, nemijlocit în instanța de contencios administrativ, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), MD-2068, mun. Chișinău. str. Kiev nr.3.

Prezentul Act de constatare a fost întocmit în două exemplare, pe 5 (cinci) file.

Inspector principal de integritate

Ada Griuc